

SIIVOUKSEN JA PUHTAANAPIDON HUOMIOIMINEN UUDESSA RT-KORTISSA

RT 103059 Uimahallien suunnittelu

Esite

5.2.2020

Marita Koskinen ja Pentti Pernu

ESITYKSEN SISÄLTÖ

- Yleistä
 - Hygieenisuus ja puhtaus
 - Puhtaanapidon erityispiirteitä
 - Turvallisuus
- Tilakohtaisia huomiointoja
 - Sisääntulo
 - Liikennetilat/kulkuväylät
 - Pukeutumistilat
 - Pesutilat
 - Saunat
 - Wc-tilat
 - Allastilat
 - Lattiakaivot
 - Siivoustilat ja laitteet
 - Matalapainejärjestelmä

UIMAHALLIEN SUUNNITTELU

RT®

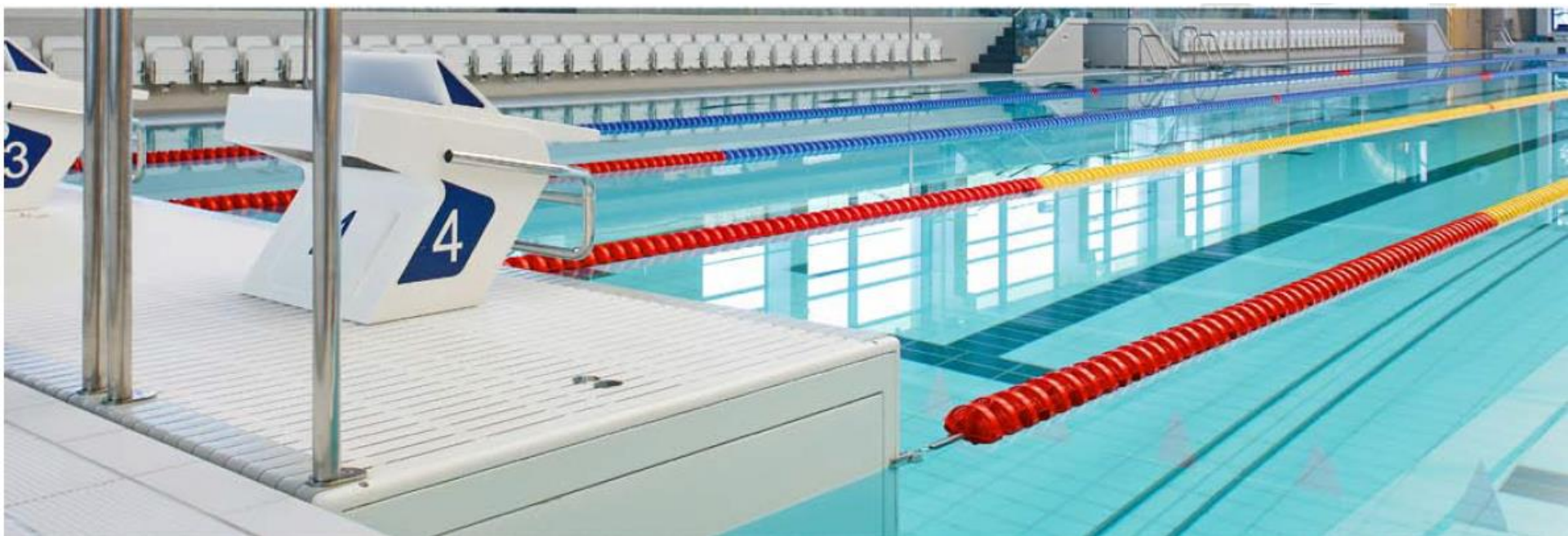
RT 103059

OHJEKORTTI
kesäkuu 2019
1 (40)

korvaa RT 97-10839

YLEISTÄ

HYGIEENISYYS JA PUHTAUS

- Uimahalleissa korkea puhtaus- ja hygieniataso on välttämätöntä.
- Toimintojen ja kulkuyhteyksien sijoittelulla sekä materiaalien valinnalla voidaan vaikuttaa oleellisesti uimahallien puhtaanapitoon ja hygieenisyyteen.
- Pintojen tulee olla helposti puhdistettavia ja kulutusta kestäviä.
- Kosteus, lämpö sekä runsas likaantuminen ja lammikoituva vesi luovat suotuisat olosuhteet mikrobien kasvulle taso- ja lattiapinnoille, erityisesti katvealueisiin, kulmiin ja rakoihin.
- Mikrobien siirtymistä kosketuspintojen välityksellä voidaan vähentää kosketusvapailta ratkaisuilla tai antimikrobisilla materiaaleilla ovissa, valaistuksessa sekä hanoissa ja suihkuissa.
- Uimahallitiloista laaditaan ennen käyttöönottoa siivoussuunnitelma, joka ottaa huomioon tilojen hygieniavaatimukset ja materiaalit niille soveltuvine siivousmenetelmineen.

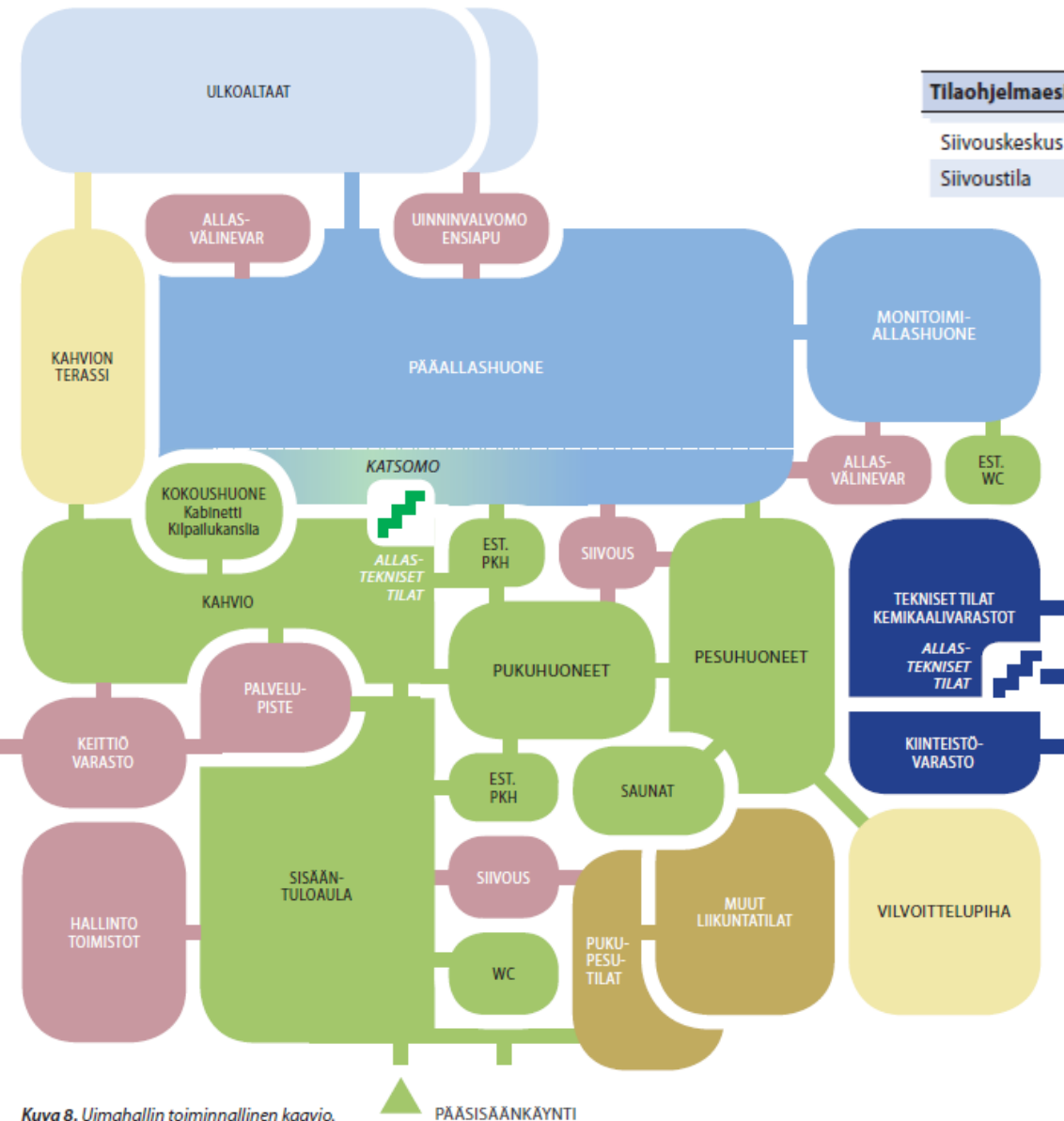
PUHTAANAPIDON ERITYISPIIRTEITÄ

- ilman lämpötila ja kosteus
- mikrobien kasvu ja biofilmi
- allasvedestä haihtuvat kemikaalit
- pinnoille tiivistyvät ja väkevöityvät kloridit
- pintojen kalkkisaostumajäljet
- liukuestepintaisten vaikeasti puhdistettavien lattiamateriaalien saumoineen
- pintojen kosteus, kallistukset ja liukkaus
- metallien korroosio
- hyppytornit, ponnahduslaudat, lähtötelineet, liukumäet, allaspäädyt yms.
- uintivälineiden ja -lelujen puhdistus
- loiskekourut ja lattiakaivot

TURVALLISUUS

- Oikeat materiaalivalinnat ja huolellisesti suunnitellut yksityiskohdat lisäävät turvallisuutta.
- Siivouksella vaikutetaan asiakasturvallisuuteen.
- Siivousmenetelmät, -aineet, -välineet ja -koneet sekä niiden sijoittelu eivät saa aiheuttaa vaaraa uimahallien käyttäjille.

TILAKOHTAISIA HUOMIOINTEJA

Tilaohjelmaesimerkki	m ²	m ²
Siivouskeskus		18
Siivoustila		4

Kuva 8. Uimahallin toiminnallinen kaavio.

SISÄÄNTULO

- Tuulikaappi
 - Automaattiovet
 - Tuulikaappimatot
 - Pesupiste pyörätuolien pesua varten
- Sisääntuloaula
 - Sisäänkäyntimatto
 - Liikkumisapuvälineiden ja lastenvaunujen säilytystila
 - Opas- ja avustajakoirille suojattu tila esim. varasto

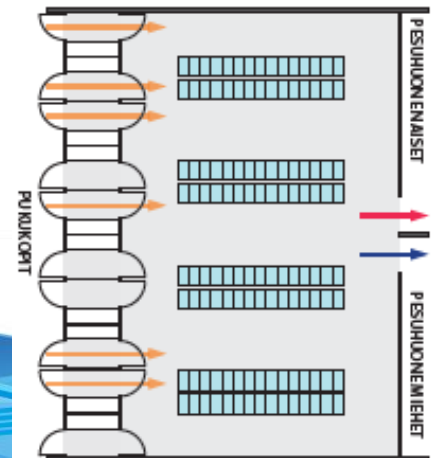
LIKENNETILAT/KULKUVÄYLÄT

- Liikennetiloissa ulkojalkineilla yleisötiloihin ja pukuhuoneisiin kuljettavat kulkuväylät ja pukuhuoneista avojaloin pesuhuoneeseen sekä allastiloihin kuljettavat väylät erotetaan toisistaan.
- Allastiloissa kuljetaan paljain jaloin tai käytetään tilakohtaisia jalkineita.
- Henkilökunnan jalkineille, joita käytetään uima-allas- ja märkätiloissa, suunnitellaan seinäkiinnitteiset kenkätelineet sekä puhtaille että pesuun meneville jalkineille.
- Ulkojalkineilla kulku allastiloissa on kielletty.

PUKEUTUSMISTILAT

- Pukuhuoneissa pyritään erottamaan puhdas ja likainen liikenne.
- Pukuhuoneen sisäänkäynnin yhteyteen voidaan sijoittaa kenkäteline tai -lokerot, johon asiakas jättää ulkojalkineet. Asiakas voi myös kuljettaa kengät pukukaapeille kädessään. Tilaan tarvitaan penkki kenkien riisumista varten.
- Pukutilat varustetaan lattiakaivoilla aluekaadoin. Kaivot voidaan toteuttaa kuivakaivoina.
- Pukukaappien ja lokeroiden tulee olla hyvin tuulettuvia, kosteudenkestäviä ja helposti puhdistettavia.
- Esteettömästi käytettävissä olevassa pukukaapissa ei ole kiinteää penkkiä. Penkin tulee olla kaapin välittömässä läheisyydessä.

PESUTILAT

- Pesuhuoneeseen voidaan sijoittaa kiinteitä penkkejä, seinältä alaslaskettavia istuimia tms. Penkit suunnitellaan siten, että niiden ympäristö voidaan puhdistaa koneellisesti.
- Pukuhuoneen ja pesuhuoneen välisen oven kohdalle sijoitetaan pesuhuoneen puolelle lattiakaivo ja letkullinen vesipiste, joka voi olla myös matalapainepesujärjestelmän satelliitti. Alueelle kertyvä vaatenukka poistetaan välisiivouksin.
- Pesuhuoneen ja pukuhuoneen välinen kulkutila mitoitetetaan siten, että pesetyjystä valuva vesi ei kulkeudu pukuhuoneen puolelle.
- Pesutilojen varusteiden tulee olla vedenkestäviä ja hyvin siivottavia.
- Suihkujen yhteydessä olevien annostelijoiden tulee olla riittävän suuret, jotta pesunestepakkauksia ei tarvitse vaihtaa usein. Niiden tulee olla helposti puhdistettavia, ja niistä tulee nähdä helposti tarjolla oleva tuote.

WC-TILAT

- Varustuksena wc-tiloissa on käsisuihku, lattiakaivo, pesuneste-, wc- ja käsipaperi- tai käsipyyheannostelijat sekä seinäkiinnitteiset roska-astiat.
- Määrä, mallit ja sijoittelu sovitaan hygieniasta vastaavan tahon kanssa.
- Esteettömään wc:hen sijoitetaan käsipaperiannostelija raskaskäyttöisemmän puuvillapyyheannostelijan sijaan.

ALLASTILAT

- Altaat suunnitellaan siten, että veden pinta on lattian kanssa samassa tasossa, tai niin ettei allas ole kaikilta sivuiltaan reunakorokkeiden ympäröimä.
- Loiskekourujen ja pesuvesikourujen ritilöiden tulee olla turvallisia paljaille jaloille ja pysyä vääntymättöminä paikoillaan. Lisäksi niiden tulee olla helposti nostettavissa ja puhdistettavissa, mieluiten vaihtoritilöitä hyödyntäen.
- Pesuvesiä ei lasketa loiskekouruun ja allasvesikiertoon. Loiskekourun ja lattian väliin tehdään vähintään laatan paksuinen (8 mm) ns. siivousvesikorotus.
- Allashuoneeseen sijoitetaan penkkejä niin, että ne eivät ole esteenä kulkemiselle, altaiden valvonnalle ja siivouskoneiden käytölle.
- Kaikkien allasvarusteiden tulee olla allasveden kestäviä, turvallisia ja helposti puhdistettavia.
- Allashuoneen lattiakaivot ovat vesilukottomia kaivoja ilman korokerenkaita, joilla on yhteinen vesilukko alapuolisessa tilassa.
- Jos allastiloihin liittyy ulkoaltaita tai ulko-oleskelualueita, järjestetään sisäänkäynnin yhteyteen tukikaitein varustettu suihku- ja jalkojenpesupaikka, joka soveltuu myös suihkupyörätuolin pesuun.

Uimahalli- ja kylpylä-
tekniinen yhdistys ry.

LATTIAKAIVOT

- Lattiakaivoja asennetaan niin tiheästi, että suositellavat lattiakallistukset saavutetaan ilman suuria pinnan korkeuseroja. Jyrkät kallistukset vaikeuttavat koneellista siivousta ja lisäävät liukastumisriskiä.
- Lattiakaivojen ja -kourujen kansien tulee olla riittävän painavia ja syväälle ulottuvalla kauluksella varustettuja, jotta ne pysyvät paikoillaan (pääle astuttaessa, puhdistettaessa lattiaa yhdistelmäkoneella jne.), mutta ovat helposti irrotettavissa pesua varten.
- Kansia ei kiinnitetä ruuveilla, koska ruuvit vaikeuttavat siivousta. Lattiakaivojen vaihtokannet mahdollistavat kansien pesun joko käsin tai koneellisesti siivouskeskuksessa.
- Vaihtoehtoisia laittiakaivoja:
 - Lattiakaivokouru ilman ritilää
 - Lattiakaivokouru ritilällä
 - Pistekaivot

Pesuhuoneissa suositellaan suihkuseinälle lattiakourua tai matalaa lattiasyvennystä, johon pesuvedet ohjataan. Pesuvesien kulkeutuminen kulkualueille estetään kallistuksin. Lattiakourun seinävieriasennuksissa liittymän seinärakenteeseen tulee olla vesitiivis ja helposti puhdistettava.

SAUNAT

- Kahden saunan ratkaisussa voidaan vuoroamuina lämmittää vain toinen sauna, jolloin yön aikana jäähtynyt sauna voidaan siivota turvallisesti.
- Lauteiden tasot tehdään puupintaisina joko saranoituina tai helposti pois nostettavina elementteinä, jotta niiden alapinnat ja alustat voidaan pestä. Laude-elementtien tulee olla enintään metrin pituisia tarvittavien huolto- ja puhdistustoimenpiteiden helpottamiseksi.
- Yleisvalaistuksen lisäksi saunassa tulee olla erillinen lisävalaistus siivousta ja huoltotöitä varten.
- Höyrysaunan seiniin asennettavilla automaattisilla desinfiointisuihkuilla ei voi korvata siivoustyötä.

SIIVOUSTILAT

- Uimahallien siivoustilat ovat vaativan hygieniatason tiloja, mikä otetaan huomioon materiaalivalinnoissa ja varustelussa.
- Kaikkien siivoustilojen tulee olla lukittavia.
- Siivoustilojen oviksi suositellaan liukuovia.
- Uimahalliin sijoitetaan vähintään kaksi siivoustilaa:
 - **Uima-allas- ja märkätilojen siivoustila**, jota käytetään ainoastaan näiden tilojen siivouksessa tarvittavien siivousaineiden, -välineiden, -laitteiden, -koneiden ja tarvikkeiden säilytykseen.
 - **Siivouskeskus**, jota käytetään keskitetysti koko kiinteistön siivousaineiden, -välineiden ja -koneiden säilytykseen, puhdistukseen ja huoltoon.
- Siivouskeskuksen välittömään läheisyyteen sijoitetaan varasto saniteettipapereille yms. tarvikkeille.
- Siivospistorasioiden tarve ja sijoitukset, myös allashuoneessa, selvitetään.

134
SIIVOUS-
KESKUS
17,5 m²

133
VARASTO
18,0 m²

132
SIIVOUS/
MÄRKÄ-
TILAT
17,0 m²

MATALAPAINELAJÄRJESTELMÄ

- Käytetään uima-allas- ja märkätilojen siivouksessa puhdistusaineliuoksen vaahdottamiseen pinnoille ja pintojen huuhteluun vedellä.
- Järjestelmään kuuluu paineenkorotuspumppuasema, paineilmakompressori ja satelliitit putkistoiheen.
- Satelliitteja sijoitetaan tarpeellinen määrä allas- ja allastiloihin.
- Vesiletkut ja vaahdottavat puhdistusainesuuttimet voivat olla seinään asennetuissa automaattisesti kelautuvissa letkukeloissa tai erillisessä mukana kuljetettavassa vaunussa.
- Painepesujärjestelmässä tarvitaan vähintään kahta eri puhdistusaineliuosta. Tämä tulee huomioida puhdistusainelinjoja suunniteltaessa ja laitevalinnassa. Putkien ja letkujen tulee kestää emäksisiä, happamia ja desinfiioivia puhdistusaineita.
- Käytettävien puhdistusaineiden jakelu voidaan tehdä keskitetysti tai puhdistusaineet voivat sijaita satelliittien luona tai erillisessä vaunussa.
- Keskitetty puhdistusainejakelu vaatii pumppuasemalta puhdistusainelinjan kullekin satelliitille.
- Satelliittien luokse sijoitetut puhdistusaineet säilytetään lukittavissa, allastilojen olosuhteet kestävässä kaapeissa tai telineissä.
- Yli 25 barin paine levittää lian ympäristöön, kuluttaa laattojen saumoja ja puisia rakenteita sekä vahingoittaa ja irrottaa laattoja.

KIITTÄEN JA KUMARTAEN

Marita Koskinen, restonomi (YAMK), AmO

kehityspäällikkö

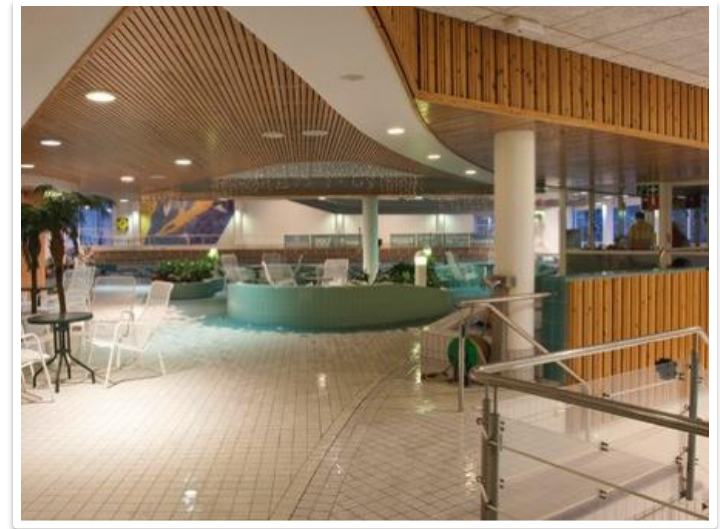
040 621 4227

marita.koskinen@servi.fi

Servi Akatemia

Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy Servi

Hoitokatu 6A, 38200 Sastamala

Pentti Pernu

LVI Pentti Pernu Ay

040 582 1519

pentti.pernu@pernu.net